

Referendum - oblike soodločanja

Lahko trdimo, da je dobil referendum kot ena od oblik soodločanja državljanov v važnejših in pomembnejših zadevah pri nas že zgodovinsko pravico. Z novo ustavo se bo pa pomen referenduma še znatneje povečal. Ob tem pa — žal — ugotavljamo, da smo doslej v Zasavju na referendum povsem pozabili, tako v delu občinskih ljudskih odborov kot v delu samoupravnih organov v gospodarskih organizacijah.

V zadnjem času so občinski ljudski odbori v Zasavju na sejah zborov proizvajalcev in na sejah občinskih zborov oziroma na skupnih sejah (kot je pač določeno to z zakonskimi določili) sprejeli vrsto važnih odločkov, ki neposredno zadevajo same občane. Odborniki občinskih ljudskih odborov so glasovali za sprejem odločkov. Toda ob tem žal ni bilo opaziti, da bi kdo od odbornikov občinskih ljudskih odborov pred sešaji ljudskih odborov spregovoril o teh odločkih s tovariši, ki so mu zaupali mesto v ljudskem odboru in se z njimi pomenili. Tudi ni bilo opaziti, da bi občinski ljudski odbori — edina izjema tu je menda občinski ljudski odbor v Hrastniku — pred sprejemom važnejših odločkov obvestili občane o določenih problemih, jim nadrobno razgrnili stanje in potrebe ter hkrati tudi možnosti za rešitev.

Večkrat je slišati, da so taki oziroma podobni predlogi za posamezne seje občinskih ljudskih odborov premalo temeljito pripravljani in zato nekateri izražajo bojazan, da bi v primeru — če bi razpisali referendum — ne uspeli prepričati občanov o nujnosti uvedbe posameznih odločkov. Sicer je res, da ob tako slabih pripravah referendum verjetno ne bi uspel. To pa še ne bi bilo nič strašnega, ker bi se sicer za drug referendum mnogo boljše pripravili. In če bi bili posamezni izračuni izdelani do podrobnosti in prikazano težavno stanje, verjetno ne bi bilo občana, ki bi ob referendumu re-

kel ne in odklonil pripravljenosti tudi z lastnimi sredstvi pomagati pri reševanju posameznih perečih problemov, zlasti še, če bo uvidel, da so vse druge možnosti izčrpane in da je res potrebna pomoč občanov.

Zaradi pomanjkljive izdelave posameznih analiz in zavoljo tega, ker o predlogih odločkov, ki zadevajo občane, razpravljajo samo na sejah občinskih ljudskih odborov — čeprav je tako zadošeno sicer vsem zakonskim predpisom — je slišati med občani mnogo upravičenih pripomb, ki so povsem nepotrebne, če bi se odločili za druge oblike soodločanja občanov pri raznih važnih in tudi nevažnih odločitvah — če sicer sploh lahko posamezne odločitve razvrščamo v važne in nevažne — niso obvezni in da je zato zadošeno vsem zakonskim predpisom, če o posameznih stvareh razpravljajo na sejah občinski ljudski odbor in jih osvoji.

Ne moremo molče tudi mimo ugotovitve ob sprejemanju zdajšnjih zaključnih računov v gospodarskih organizacijah v Zasavju. Čeprav je bilo slišati med člani kolektivov nemalo predlogov za to, kako razdeliti sredstva iz skladov skupne porabe, doslej — žal — še ni bilo primera, da bi se delavski svet odločil in razpisal referendum o uporabi teh sredstev. Tudi v gospodarskih organizacijah naglašajo, da referendum niso obvezni. To je tudi res! Toda pri tem pozabljajo na razpoložanje članov kolektivov in na njihove pravice do soodločanja.

Dejstvo je, da odborniki občinskega ljudskega odbora niso komuna in da člani delavskega sveta prav tako tudi niso delovni kolektivi.

Ker bo verjetno v prihodnje na dnevnih redih zasedanj občinskih ljudskih odborov in organov samoupravljanja v gospodarskih organizacijah mnogo vprašanj, ki

bodo neposredno zadevala občane oziroma člane delovnih kolektivov, bi bilo prav, da bi se smele odločevati za referendum. Ob tem pa seveda ne bi smeli misliti, da neuspeh referenduma pomeni, da občani oziroma člani delovnih kolektivov niso za sodelovanje pri reševanju posameznih problemov. Nasprotno — pomenil bo, da so bile priprave na referendum nezadostne in da se

bo veljalo v prihodnje mnogo bolj poiruditi in priti pred občane oziroma člane delovnih kolektivov (ki so prav tako tudi občani) s podrobnejšimi izračuni, analizami, potrebami in prikazi možnosti za rešitev teh potreb oziroma problemov. Ob takih pripravah pa skoro ni bojazni, da bi občani oziroma člani delovnih kolektivov odklonili pripravljenost sodelovanja in pomoči! — (ma)

Velika akcija na Kleku

Krajevna organizacija Zveze borcev na Kleku je začela obsežno akcijo za gradnjo doma borcev v Dolenjskih Toplicah. Klek, kjer je okrog 350 volivcev, ima 120 članov Zveze borcev, je pa ves okoliš sodeloval v NOB in ga smatramo za partizanski kraj. Ker je skoraj tretjina borcev bolnih za revmo, nevroz in podobnimi boleznimi, ki jih je mogoče zelo ugodno zdraviti v Dolenjskih Toplicah, so se na zadnjem občnem zboru zedinili za gradnjo doma, v katerem bodo našli prostor vsi, ki se bodo poslužili zdravljenja. Stroški zdravljenja, ki sicer znašajo dnevno okrog 1600 din, se bodo znatno znižali in v nekaterih primerih ne bodo presegali stroškov preskrbe doma — če bodo družine prevzele oskrbo v času bivanja v domu same.

Seveda še dokončno ni določen način delovanja doma, ker so šele začeli z zbiranjem sredstev za njegovo gradnjo. Predvidevajo, da bo gradnja stala okrog pet milijonov dinarjev in da bodo zbrali denarja okrog 2 milijona, a vsa dela bodo opravili sami, kajti okoliš Kleka ima dovolj mojstrov in strokovnjakov za posamezna obrtniška in podobna dela. Tako se je na primer električar Franc Dragar obvezal, da

bo sam uredil vso potrebno napeljavo v domu, vodovodni instalater Jože Vodopivec, ki je sicer že v pokoju, je obljubil, da bo uredil vse vodovodne napeljave, in tako in podobno tudi drugi — mizarji, tesarji, zidarji, vozniki itd.

V prvi nabiralni akciji se je zlasti izkazal Johan Grobler, pismonoša, ki je prvi prispeval 5000 dinarjev, njegovemu zgledu pa je sledil 13-članski gradbeni odbor s prispevkom po 1000 din. Zdaj zbirajo v Praprečah, na Partizanskem vrhu, v Planinski vasi in na Kleku. Franc Flis s Kleka je tudi prispeval 5000 din, je pa to izseljenec, ki se je pred tremi leti vrnil iz Amerike, Franc Češ je prispeval 1000 din in 5 kub. metrov lesa, podobno Jože Klančičar 1500 din in tudi 5 kub. metrov lesa iz Planinske vasi in podobno drugi. Vsega so doslej zbrali 100.200 dinarjev in 62 kub. metrov lesa. Les so že začeli sekati in ga bodo v treh dneh posekali. Ker pa je veliko prebivalcev tega okoliša zaposlenih pri Rudniku, pri STT in v drugih podjetjih v Trbovljah, bodo zaprosili za prispevek tudi ta podjetja. Pričakujejo, da jim bo pomagal tudi občinski ljudski odbor v Trbovljah.

or

Dober predlog odklonjen - zakaj?

Nedavno smo se za kratek čas ustavili v Industriji gradbenega materiala v Zagorju. Hoteli smo zvedeti kaj več o delovanju ekonomskih enot, toda zvedeli smo nekaj nenavadnega: v tej industriji obstaja predlog za izboljšanje organizacije dela, ki bi imel ob uveljavitvi za posledico zvišanje osebnega dohodka za okrog 10 odstotkov na osnovi zvišanja storilnosti. Ta predlog upošteva ob tem tudi povečanje staleža zaposlenih za osemnajst mesecev, skrajšanje delovnega časa pri pečeh za žganje opeke za 4 dni v mesecu, ob tem pa povečanje proizvodnje za 6000 ton, ne da bi se istočasno povečali proizvodni stroški. V resnici gre za okrog 40 milijonov povečane realizacije oziroma za polno izkoriščanje kapacitet.

Ta predlog temelji tudi na dejstvu, da je letošnja proizvodnja zagotovljena tudi z naročili, ki se seveda lahko med letom tudi zmanjšajo, vendar je komercialna zagotovila podjetju takšen odjem, da za prodajo celotne proizvodnje ne bo skrbi. Tako trdijo v upravi podjetja.

Posebej pa imajo v načrtu še znatno povečanje storilnosti na osnovi investiranja gradnje bunkerjev za apno in za premog, kar bo znaten prispevek k stabilizaciji proizvodnje. Bunker za premog nameravajo zgraditi v letošnjem letu, bunker za apno pa v prihodnjem letu. Stroški bodo dosegli 30 milijonov po obsegu gradnje, ki jo sami predvidevajo. Investicije pa bodo plačali iz lastnih sredstev.

Z obojim ugotavljamo, da imajo ekonomske enote, oziroma celotno podjetje primerno perspektivo razvoja in zagotovljeno konkurenčnost, toda tukaj nastopajo drugi momenti. Pojavlja se vprašanje zmanjšanja staleža zaposlenih za 8 odstotkov. Teh osem odstotkov manj delavcev bi imelo nadaljnjo zaposlitev z uvedbo dela pri pečeh v 4 izmenah. Ker bi ob tem imel kolektiv zagotovljeno povečanje osnovnih dohodkov za okrog 10 odstotkov, je vprašanje, zakaj delovni kolektiv ne sodeluje z upravo podjetja pri načrtovanju boljše proizvodnje, boljše organizacije dela itd.

Morebiti je odgovor na to vprašanje v ugotovitvi, da potekajo seje delavskega sveta brez razprav — sodeč po zapisnikih delavskega sveta — kjer so omenjeni kot diskutanti predvsem vodilni uslužbenci ali celo samo oni. V podjetju je šest ekonomskih enot, ki pa še nimajo svojih pristojnosti, prav tako kot nimajo svojih pristojnosti obratni delavski sveti, kar pomeni, da so oboji le formalno ustanovljeni in formalno obstajajo. Vprašanje je ob tem, ali je sindikalna podružnica o tem spregovorila kdaj odločno in konstruktivno, in kako je vplivala na ekonomske in družbene odnose v podjetju. Ali so razpravljali o predlogu za izboljšanje organizacije dela v podjetju na vseh pristojnih mestih, in kako so člani upravljanja in družbenih organizacij v podjetju tak vsekakor pozitiven predlog propagirali in utemeljevali med delavci? Vsekakor kaže, da subjektivni činitelji v podjetju niso storili vsega, kar bi bilo v prid podjetju.

Ker je v tem času opaziti v podjetju tudi druga nesoglasja, ki imajo več ali manj prizvok osebnih nagajen in stališč, bo vsekakor potrebno, da bo nov delavski svet seznanjen z vsemi podrobnostmi gospodarjenja, s katerim bo imel v prihodnje opraviti, in da bo seznanjen tudi z vsemi na-

pakami, ki utegnejo ovirati delovanje družbenega upravljanja.

Vsekakor bi bilo umestno znova proučiti vse dobre predloge, ki utegnejo vplivati na razvoj podjetja in posebej ekonomskih enot in se odločiti tako, da bo družbeno koristno, ker bo tedaj koristno tudi za slehernega člana kolektiva.

Čut odgovornosti

Sobotna seja občinskega LO Trbovlje. Vprašanje javne razsvetljave na Dobrni. Ze na eni izmed zadnjih sej občinskega LO je bilo rečeno, da naj Komunalna Trbovlje v najkrajšem času uredi javno razsvetljavo na Dobrni, da bodo ljudje lahko hodili ponoči na delo ali z njega brez bojazni, da se kdo ne bo ponesrečil. V ta namen je bil tudi izdan nalog Komunalni. Gospodarski odsek ObLO je imel tudi razgovore s predstavniki Komunalne in podjetjem Elektro-Trbovlje ter dobil zagotovilo: »V najkrajšem času bo to vprašanje rešeno!«

Nedavno tega je pa odbornik s tega področja slišal neljub očitke »Lažnivec!« Očitek je šel na račun neizpolnjene obljube. In šele ko je občinski LO ponovno posredoval v tej zadevi, je bila naloga lahko v najkrajšem času opravljena. In če ne bi posredoval — bi bila Dobrna še brez javne razsvetljave.

Nehote se vprašujemo: ali se tako izpolnjujejo sklepi občinskega ljudskega odbora? Ali je potrebna za izvršitev nekega naloga ponovna urgencia? Kje je čut odgovornosti do občanov? Na račun malomarnosti mora odbornik poslušati nezasužene očitke.

Sklicani so tudi zbori volivcev - proizvajalcev

Na področju zagorskega občinskega LO ugotavljajo te dni živahno dejavnost ob razpravah o predlogu družbenega plana in proračuna občinskega LO Zagorje ob Savi za leto 1962. Tako je bilo zadnji ponedeljek razširjeno plenarno zasedanje občinskega odbora SZDL in občinskega sindikalnega sveta ter občinskega komiteja ZKS in občinskega komiteja LMS. Danes bodo po vseh gospodarskih organizacijah zbori volivcev-proizvajalcev, na katerih bodo razpravljali o predlogu družbenega plana in proračuna in o predlogu uvedbe 5-odstotnega dopolnilnega proračunskega prispevka za kritje potreb šolstva. Jutri in v nedeljo pa bodo na vsem območju zagorske občine zbori občanov, na katerih bodo prav tako razpravljali o predloženem osnutku plana in proračuna. Ker je ta osnutek prejel vsaka občina na področju občine, pričakujejo še večjo udeležbo in razpravo, kot je bila na prvih zbiorih občanov.

BIVŠI DACHAUČANI!

Sekcije internirancev Laško, Rečica in Zagorje ob Savi organizirajo zbor bivših internirancev koncentracijskega taborišča Dachau. Zbor bo 29. aprila ob 10. uri na Gorah nad Hrastnikom, na dan osvoboditve taborišča Dachau izpod nacizma.

Na svidenje na Gorah.

Vzorna skrb za borce v hrastniški občini

Na nedavni občinski konferenci občinskega odbora Zveze borcev v Hrastniku so ugotovili, da je odbor v lanskem letu vzorno skrbel za borce, invalide in otroke borcev. Vsi borci, razen kmetovalcev, so zaposleni pretežno v industriji in večina si jih je pridobila tudi primerno kvalifikacijo. Stroške prekvalifikacije so krila podjetja. Ob tem še ni povsod rešeno vprašanje primernega delovnega mesta članov ZB.

Občinski odbor Zveze borcev je lani tudi organiziral splošni zdravniški pregled za vse člane in si

tako ustvaril evidenco o zdravstvenem stanju članov organizacije. To bo omogočilo pravilno in pravočasno zdravljenje članov ZB. Lani je bilo na primer predlaganih za zdravljenje 63 borcev, bilo pa jih je poslanih na zdravljenje le 23, ker zdravstvena komisija ni ugotovila večjih potreb.

Socialno ogroženim borcev je bila lani dana enkratna denarna pomoč v znesku 370.000 din, kar je bilo razdeljeno 95 članom ZB. Trije člani prejema priznavačino v znesku 6000 din mesečno, dva člana pa dobivata redno de-

narno pomoč. Za to je občinski ljudski odbor sredstva pravočasno zagotovil.

Trenutno je še nekaj nerešenih stanovanjskih problemov borcev. Gre za 8 družin, ki nimajo primernih stanovanj. Občinski odbor ZB je lani uspel rešiti stanovanjsko vprašanje za nekaj najnujnejših primerov. Nekaj borcev gradi stanovanja iz lastnih sredstev in s posojili stanovanjskega in drugih skladov. Borci se ponekod pritožujejo nad pomanjkljivostjo pozornosti nekaterih podjetij, ki gradijo stanovanja za svoje delavce.

V evidenci organizacije je še 45 otrok padlih borcev. Ti se šolajo s pomočjo štipendij, ki jih daje občinski ljudski odbor v višini 1.460.000 din letno. Zdravstveno ogroženi so le 4 otroci. Organizacija vestno skrbi za razvoj teh otrok.

V vseh komisijah, ki se ukvarjajo z vprašanji borcev invalidov in otroki padlih borcev, je delovalo lani 46 članov ZB. Ena od najtežjih del je zadel komisijo za priznavanje delovne dobe, ki je od 118 vloženih prošenj lahko ugodno rešila 98 prošenj, ostale pa je morala zavrniti zaradi pomanjkljivih dokazov.

rovanju, seveda na predlog socialnega varstva in s soglasjem za to pristojne posebne komisije. Te možnosti smo se tudi v zelo upravičenih primerih še premalo posluževali, in sicer zato, ker prizadej vseh svojih pravic še ne poznamo. Posebno zaslužni borci imajo pravico tudi do priznavačine. S priznavačninami je prav tako mogoče učinkovito reševati socialne probleme, zlasti zato, ker je s priznavačnino združena tudi pravica do zdravstvenega zavarovanja, kar pa je v mnogih primerih celo več vredno kot sama priznavačina. Ena izmed možnosti je tudi upravičenost do invalidskega dodatka, recimo starešem padlim borcev, vendar v obravnavanem primeru le tedaj, če občinski ljudski odbor prevzame njihovo zemljo, s katero se ne morejo preživljati.

To so med drugimi vprašanji, ki jih bo v bodoče morala obravnavati socialno-varstvena služba pri občinskih ljudskih odborih. Prav zaradi teh in podobnih problemov, ki sodijo v socialno varstvo, ki vključuje skrb za borce in invalide, bi bilo idealno, če bi pri občinah imeli v teh službah tudi ali predvsem bivše borce, ki bodo lahko s posebno prizadevnostjo in primernim čustvovanjem obravnavali zelo raznolika vprašanja borcev in invalidov in vseh tovarišev, ki sodijo v sklop zakonov o socialnem varstvu borcev in invalidov. Najznačilnejše pa je to, da bodo socialni delavci morali **ODKRIVATI PROBLEME BORCEV IN INVALIDOV**, ker so to pretežno skromni in ponosni ljudje in ne iščejo radi pomoči od nikogar, tudi ne od družbe, katero so pomagali ustvariti.

Kako pomagati?

Na številnih razpravah v občini Zasavja je bilo govora o hribovskih kmetijah in kmetovalcih, ki zaradi starosti ne morejo ali kmalu ne bodo več mogli obdelovati zemlje, zadrage pa te zemlje zaradi izračunane nerentabilnosti ne marajo niti odkupiti niti prevzeti v zakup. Pisali smo že o tem, da to v osnovi ni socialno vprašanje, temveč kmetijsko-gospodarsko, in so ga zato v prvi vrsti dolžni reševati kmetijske zadrage skupaj z ostalimi gospodarskimi činitelji v občini. Takšnega načina reševanja se so lotili v litijski občini s projektom ovčereje, v hrastniški pa s projektom uveljavljanja živinoreje. Kljub temu so stališča kmetijskih strokovnjakov različna, medtem ko gospodarstveniki na ugotavljajo, da za ta problem še ni nekega uradnega stališča.

To vprašanje so obravnavali novinarji tudi na nedavni tiskovni konferenci, ki jo je sklical Sekretariat Izvršnega sveta za informacije LRS, in sicer na temo: vloza komune pri varstvu borcev

in invalidov in decentralizacija služb tega varstva. Na vprašanje o socialnem problemu hribovskih kmetij, ki ga je zastavil eden izmed novinarjev, je predsednica Sveta za socialno varstvo LRS tovarišica ADA Krivice odgovorila, da je to izrazito ekonomsko vprašanje in se le posredno pojavlja kot socialno vprašanje. Kako bo reševali to vprašanje, trenutno še ni opredeljeno z natančnim stališčem, ker bodo o tem naši najvišji forumi še razpravljali na osnovi elaborata, ki ga je že pripravil Kmetijski inštitut Slovenije.

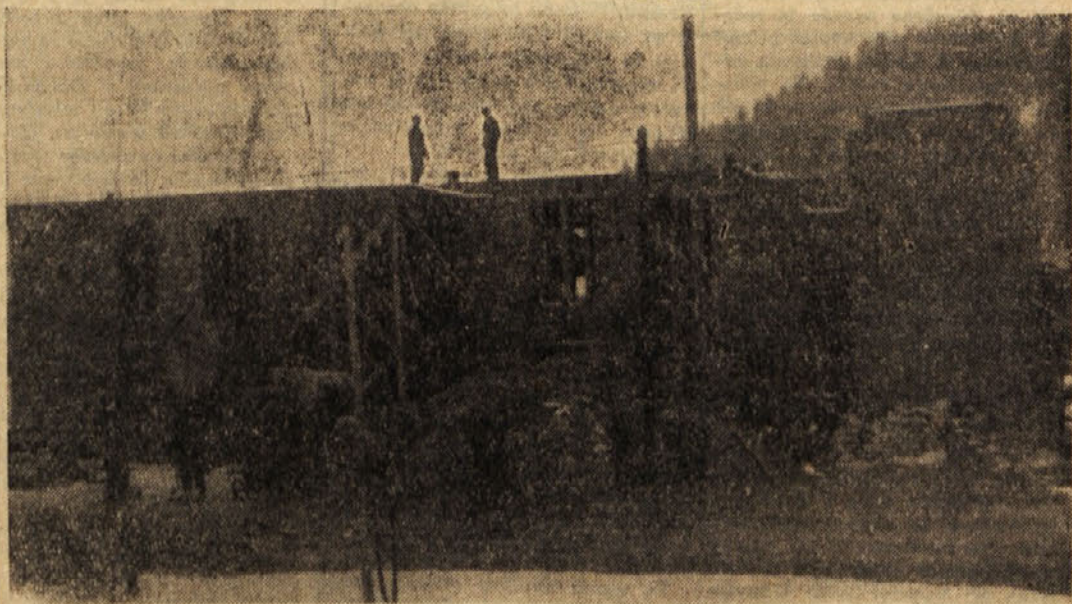
V kolikor so posamezni primeri, ki nujno zahtevajo neodložljivo rešitev, zlasti ko gre za ljudi, ki so skozi ves čas narodnoosvobodilne vojne aktivno sodelovali, je te primere potrebno reševati v obsegu socialnega varstva. So namreč primeri starih kmetovalcev, ki imajo za pokojnino le leta NOB. Takšnim, ki so zaslužni iz časov NOB, je mogoče zagotoviti pokojnino po posebnem (80.) členu zakona o pokojninskem zava-

O predlogu družbenega plana in proračuna so te dni razpravljali tudi volivci na svojih zbiorih. Predlogi občanov bodo služili za dokončno sestavo družbenega plana in proračuna, o katerem bosta že v soboto, 31. marca, razpravljala oba zbora občinskega LO v Hrastniku.

uk

Razprava o družbenem planu v Hrastniku

Pretekli četrtek je bila razširjena seja plenuma občinskega odbora SZDL v Hrastniku, na kateri so obravnavali predlog družbenega plana in proračuna hrastniške občine za leto 1962. Po izčrpnih, vsestranskih razpravah so sprejeli več predlogov in sklepov v zvezi z izvajanjem družbenega plana v letošnjem letu.

V okviru modernizacije PTT omrežja na področju ljubljanskega okraja sodi tudi gradnja novega poštnega poslopja v Litiji. Računajo, da bo poslopje dograjeno do III. faze še letos.

LETOŠNJA ŠTAFETA MLADOSTI

Pred dnevi je bil v Ljubljani prvi sestanek Republiškega odbora za proslavo Dneva mladosti, ki ga je imenoval Centralni komite LMS. Na seji so razpravljali o smernicah za praznovanje Dneva mladosti v Sloveniji ter o izvedbi štafete mladosti v naši republiki. Temelj za razpravo o letošnjem praznovanju tega velikega mladinskega praznika je bilo pismo Zveznega odbora za proslavo Dneva mladosti, v katerem je med drugim poudarjeno, da naj letošnje praznovanje zajame čimširši krog mladine in vsega ostalega prebivalstva v mestih, delovnih kolektivih, na šolah in zlasti še po vaseh. V delovnih kolektivih, šolah in stanovanjskih ter krajevnih skupnostih bi naj bilo tudi težišče letošnjega praznovanja.

Praznovanje Dneva mladosti ima letos še poseben pomen, zato ker bomo s praznovanji počastili 70. rojstni dan predsednika republike, tovariša Tita. Večje prireditve v ljudski republiki Sloveniji, za katere bo skupaj z okrajnimi odbori za proslavo Dneva mladosti v Kranju, Ljubljani in Kopru, skrbel republiški odbor, bodo 7. aprila ob odhodu zvezne štafete z Jesenice, 10. aprila ob prihodu štafete mladosti v Ljub-

DOGODKI TEH DNI

ljano (zborovanje bo na Titovi cesti pred Konzorcijem ob 16. uri) in 11. aprila na mostu na Dragi, ki bo bodo slovenski mladinci predali štafeto palice tekačem iz ljudske republike Hrvaške.

REPUBLIŠKO POSVETOVANJE EKONOMISTOV V MARIBORU

Prejšnji teden je bilo v Mariboru republiško posvetovanje ekonomistov, na katerem je v razpravi med drugim govoril predsednik gospodarskega odbora in član Izvršnega sveta LRS Tone Bole. Dlje časa se je zadržal zlasti na problemih, ki zadevajo plačilno bilanco glede na njen obseg in strukturo ter nakazal vrsto stvarnih gospodarskih nalog.

SKUPŠČINA REPUBLIŠKEGA ZAVODA ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE

Na zadnji skupščini republiškega Zavoda za socialno zavarovanje v Ljubljani so spet opozorili na določeno nesorazmerje med cenami in kvaliteto uslug v zdravstvenih službah. Precej je primerov, da je bil s povečanjem cen storjen le prvi korak, ki bi mu nujno

moral slediti tudi drugi – boljše kvaliteta.

Skupščina je v načelu zavzela stališče, naj se ne sorazmerje kar najhitreje izravna, izbere poti in postopka pa prepušča zdravstveni službi. Lani so se stroški zdravilnega povečali v ambulantah za 75 odstotkov, v bolnišnicah za 54 odstotkov in v zdraviliščih za 82 odstotkov. Razen tega so se tudi cene zdravil povečale za 34 odstotkov. – Zaradi podražitve zdravstvenega zavarovanja so vsi okrajni zavodi za socialno zavarovanje, z izjemo kranjskega, ugotovili za lani negativno bilanco na tem področju.

DESETLETNICA SLIKARSKIH KOLONIJ V VOJVODINI

Ob desetletnici ustanovitve slikarskih kolonij v Vojvodini so v nedeljo v Galeriji Matice srpske v Novem Sadu odprli razstavo slikarskih in kiparskih del tistih umetnikov, ki so v teh kolonijah našli nov ustvarjalni navdih. – Razstavljenih je čez sto likovnih del, ustvarjenih v slikarskih kolonijah v Bečeju, Senti, Ečki pri Zrenjaninu in v Bački Topoli.

PRVI DOMAČ PRISTANIŠKI ŽERJAV

V mariborski »Metalni« so izdelali prvi standardni pristaniški žerjav z nosilnostjo 3 tone. Nekateri podjetja v Jugoslaviji sicer izdelujejo podobne žerjave, toda v kooperaciji s tujimi podjetji. Povod za izdelavo tipске vrste žerjavov za pristanišča so dala jugoslovanska pristanišča, ki čutijo še vedno pomanjkanje tipične opreme, predvsem pristaniških žerjavov. Žerjav, ki so ga izdelali v »Metalni«, ima popolnoma zvarjeno konstrukcijo, odlikuje pa ga sposobnost hitrega manevriranja z bremenom, kar je pri razkladanju in nakladanju zelo pomembno.

SPLIT DOBIL APARAT ZA GLOBINSKO ZDRAVLJENJE RAKA

V splitskem onkološkem dispanzerju nameščajo aparat »Chaul-Siemens«, ki se uporablja za globinsko zdravljenje rakastih obolenj. Aparat so dispanzerju darovali dalmatinski izseljenci z Nove Zelandije. Splitski dispanzer pa ima tudi aparat za površinsko zdravljenje raka in prehaja tako iz institucije za zgodnje odkrivanje te bolezn v prvo preventivno-kurativno središče za rakasta obolenja na jadranski obali.

Naši dopisniki poročajo

Z novim temeljnim zakonom o javnih cestah so vse javne ceste razdeljene v štiri razrede oziroma kategorije. Ceste IV. reda do loči občinski LO in je dolžan skrbeti za njihovo vzdrževanje. Na sobotni seji obeh zborov občinskega LO v Trbovljah je bil sprejet odlok o cestah IV. kategorije, ki jih je na območju komunke 42 kilometrov. Najkrajša cesta te kategorije je cesta Hvala-Lesjak, najdalja pa Trbovlje-Vrhe v dolžini 11 km.

Gradnja trboveljskega rekreacijskega kopališča se nadaljuje. Da pa bi se lahko v ta namen držala potrebna sredstva, je bilo treba ustanoviti zadeven sklad. – Za upravo sklada je bil imenovan 11-članski upravni odbor in 5-članski tehnični odbor. Sprejeli so na seji tudi pravila sklada.

Oba zbora občinskega LO sta na seji sprejela predlog, po katerem se zbirajo prispevki za komunalno ureditev stavnih zemljišč na posebnem računu v Narodni banki in da s sredstvi komunalnega prispevka razpolaga

poslovna služba občinskega sklada za zidanje stanovanjskih hiš, ki mora hkrati skrbeti za nameniskorabo porabe teh sredstev. Porabljen sredstva mora dokumentirati. Sredstva komunalnega sklada se bodo lahko izkoriščala za ureditev stavbišč, za katere je komunalni prispevek vplačan. – Poslovna služba sklada pa vodi operativno građenj stanovanj in s tem hkrati tudi ureditev stavnih zemljišč.

Prav tako kot ostale zasavske komunke je tudi trboveljska občina sprejela predlog o soustanovitvi medobčinskega gozdnega sklada v mejah ljubljanskega okraja, v katerega se bo steklo približno 30 odstotkov sredstev občinskih gozdnih skladov. Sprejet je bil nadalje predlog, da se v upravni odbor tega sklada imenuje za hrastinski in trboveljsko komunke le en zastopnik.

Sredstva medobčinskega gozdnega sklada se smejo uporabljati za: gradnjo komunikacij; za urejanje in melioracijo gozdov; za znanstveno raziskovalno delo v gozdarstvu ter za plantažno pridobivanje lesa.

Oba zbora LO Trbovlje sta na seji dala svojo privolitev, da se dosednji vršilec dolžnosti direktorja trgovske podjetja s sadjem in zelenjavo »Vitaminska« v Trbovljah tov. Emil Bohvan imenuje za direktorja tega podjetja.

Prispevek za gradnjo tovarne ravnega stekla v Novem mestu

Na predzadnji seji so odborniki občinskega LO Zagorje ob Savi odobrili Republiškem stanovanjskemu skladu posojilo pri občinskem stanovanjskem skladu zagorske občine v višini 10 odstotkov priliva leta 1962 za gradnjo tovarne ravnega stekla v Novem mestu pod pogojem, da bo dano posojilo na voljo v treh obrokih, odplačevalo bi se ga pa 10 let proti obrestni meri 2 odstotkov.

Občinski cestni sklad

Občinski LO Zagorje ob Savi je že razpravljalo o predlogu sveta za komunalne in stanovanjske zadeve o odloku o ustanovitvi občinskega cestnega sklada in ga sprejel. Enotnost upravljanja in razdeljevanja sredstev, ki se in se bodo še stekala v ta sklad, so narokovala potrebo po ustanovitvi občinskega cestnega sklada, soglasno z določili zakona o cestnih podjetjih. Sredstva bodo uporabljena za gradnjo cest v okviru programa občine, za vzdrževanje in rekonstrukcije že obstoječih cestnih komunikacij in v skladu s soglasjem sveta za komunalne in stanovanjske zadeve pri občinskem ljudskem odboru.

Letošnje delno rešljivo

V predlogu proračuna občinskega LO Zagorje ob Savi za l. 1962 je predviden del potrebnih sredstev za amortizacijo za športne objekte. O tem so razpravljali že na zadnjih zborih občanov ob ugotavljanju stanja spornih objektov in objektov in predlagali, da naj bi prevzel skrb nad vzdrževanjem spornih domov in objektov občinski LO. Zaradi pomanjkanja sredstev letos ni bilo mogoče v proračunu občinskega LO zagotoviti vsa potrebna sredstva. Predlog bodo pa skušali uresničiti v celoti v naslednjih letih.

»TAJNO DRUŠTVO PGC«

V torek in sredo je bila v gledališki dvorani Delavskega doma predstava »Tajno društvo PGC«, ki ga je izvedla amaterska skupina Svoboda-Center. To delo bodo ponovili tudi v soboto.

V nedeljo pa bodo generalke gledaliških skupin iz trboveljske komunke, ki bodo nastopile na občinski dramski reviji.

Ker pa lahko sama opazim, da se urejevanje vsake zadeve pri nas v Litiji precej zavleče (primer litijski kino, ki bi bil moral biti sklenjen najprej do 29. novembra lani in nato do občinskega praznika, pa še zdaj ni urejen), me zanima, kdaj bomo lahko ljubitelji knjig v večjem številu obiskovali knjižnico v novih – primernejših – prostorih.

ZAKAJ SLABA IZBIRA MESA?

Gospodinjje iz Zagorja že nekaj časa negodujejo nad preskrobo z mesom. Dejstvo je, da je na voljo ponavadi samo goveje meso, in se to ne najbolje kakovosti, teletina je pa sploh težko dobiti. Prav tako je tudi z drobovino, na katero lahko čakaš iz tedna v teden. Lansko poletje in jesen je bila v poslovalnicah zagorske Klavnice izbira mesa znatno boljša in tudi meso je bilo kvalitetnejše. Zakaj je prišlo do slabe izbire mesa, zdaj, je vprašanje, zlasti še, ker se sliši, da je živine izbirali v tujino, da je zato zagorski mesarji lahko v celoti zadovoljili potrebnike.

A. S., Zagorje

Po svetu

SPREJEM T KAIRU

Predsednik ZAR Gamal Abdel Naser je v nedeljo zvečer sprejel Mika Tripala, predsednika Centralnega komiteja Ljudske mladine Jugoslavije, ki je obiskal ZAR na povabilo Visokega komiteja za mladinsko skrbstvo. V daljšem prisrčnem razgovoru se je predsednik Naser zanimal za delo in dejavnost Ljudske mladine Jugoslavije in za možnost nadaljnjega sodelovanja.

PRVA VOJAŠKA PARADA

V maroškem mestu Udžda je imela alžirska osvobodilna vojska prvo vojaško paradno. Navzoči so bili podpredsednik Ben Bela in štirje njegovi tovariši, ki so jih francoske oblasti po sklenitvi sporazuma o prenehanju sovražnosti izpustile iz zaporov.

AVDO HUMO V LIBIJI

Član Zveznega izvršnega sveta Avdo Humo se je med obiskom v Libiji pogovarjal tudi z libijskim ministrom za industrijo Alagijem o gospodarskih stikih, tehničnem sodelovanju in trgovinski izmenjavi med Libijo in Jugoslavijo.

NOVA METODA ZA ODKRIVANJE PODZEMELJSKIH EKSPLOZIJ

»Sunday Times« piše, da bodo začeli ta teden uporabljati novo britansko metodo za odkrivanje podzemeljskih jedrskih eksplozij. Navajajo, da bo mogoče z novo metodo bolj zanesljivo kakor prej ugotoviti, kdaj se je zgodila podzemeljska jedrska eksplozija, kdaj pa je bil manjši naravni potres. Menijo, da bi se s tem zmanjšale potrebe po morebitnem nadzoru na sovjetskem ozemlju.

REORGANIZACIJA SOVJETSKEGA KMETIJSTVA

CK KP SZ in ministrski svet SZ sta sprejela sklep o reorganizaciji upravljanja v kmetijstvu. Ustanovili bodo dve skupini organov – proizvajalce kolhozno sovhozne uprave, v vseh oblasteh, pokrajinah in republikah ter komiteje o oblasteh in pokrajinah. Delo novih uprav bo osredotočeno na povečanje kmetijske proizvodnje, da bi tako brezposlojnim izpolnili državni plan nakupa kmetijskih pridelkov ter omogočili zadostne državne zaloge.

HITER POZIV

Francoska vlada je sklenila, naj njenega veleposlanika v Moskvi Maurice de Jeana takoj odpokliče v Pariz zaradi posvetovanj. Odpoklic je v zvezi z odločitvijo Sovjetske zveze, da de iure prizna začasno alžir. vlado.

PROTI JEDRSKEMU OROŽJU

V poročilu Britanskega združenja za Združene narode je rečeno, da je vsak peti Anglež pristal idejo, naj se Velika Britanija odreče jedrskemu orožju. Ta podatek je rezultat odgovorov, ki jih je dalo pol milijona Britancev vseh starosti in slojev. Od 23 vprašanih jih je 22 izjavilo, da so za to, da v razgovorih o razorožitvi sodeluje tudi Kitajska.

Vreme

Za naslednji teden se predvideva lepo toplo in sončno vreme.

»ZASAVSKI TEDNIK«: Tiska CP »Gorenjski tisk« v Kranju – Uredništvo in uprava: TRBOVLJE. Tra revolucije 11/II; telefon 80-191, poštini predz. 82. Tekoči račun pri Narodni banki Trbovlje 600-13-3-146 – Letna naročnina 720 dinarjev (z dostavilno) mesečno 60 din (prav tako z dostavilno) – Nenaročenih rokopisov in

Z gradnjo so že pričeli

Ze dolgo so v Hrastniku občutili potrebo po nemotenem napajanju z električno energijo, za kar je potrebna nova, večja razdelilna transformatorska postaja (RTP). Podjetje Elektro-Trbovlje se je odločilo za to gradnjo, katere glavni projekt je že potrjen. Pred dnevi so v Hrastniku sklenili pogodbo s Splošnim gradbenim podjetjem v kraju, ki bo izvedlo vsa gradbena dela, medtem ko bo no tranjo opremo postaje uredilo podjetje Elektro-Trbovlje.

Gradnja nove RTP je v Hrastniku nujno potrebna. Nove tovarne v kraju, Steklarna Hrastnik, Tovarna kemičnih izdelkov in Rudnik z obratoma Hrastnik in Dol, ki so v izgradnji oziroma v rekonstrukciji, bodo v izdatni meri po skončanju vseh del povečali konsum električne energije. Pa tudi v podjetjih samih so predvidene nove transformatorske postaje za napajanje njihovih obratov, ki so vse dimenzionirane na transformacijo 35 kV.

Da se v čim večji meri zagotovi nemoteno napajanje glavnih po-

trošnikov z električno energijo, je v I. fazi tega gradbenega načrta predvidena gradnja 35 kV daljnovoda Trbovlje – Laško, zgradil pa naj bi se še nov 35 kV daljnovod od Elektrarne Trbovlje do RTP v Hrastniku. Po programu je določeno, da bi se rudniški obrat v Hrastniku napajal iz novega 35 kV stikalšča po enem daljnovodu, enako obrat Dol, medtem ko je napajanje Steklarne in Kemične tovarne predvideno po dveh daljnovodih.

V prvi fazi tega projekta bi se zgradilo le 35 kV stikalšče, ki bi omogočilo zanesljivo napajanje glavnih potrošnikov. Ki so v tem pogledu zelo občutljivi, tako na primer novi obrat elektrolize v Tovarni kemičnih izdelkov, a tudi rudniški obrat na Dolu.

Vse to in ostalo je terjalo hitro rešitev tega vprašanja. Da bi se pa zagotovila zanesljiva preskrba z električnim tokom na 10 kV strani je predvidena za ostale potrošnike v Hrastniku izgradnja transformacije toka 35/10 kV v

III. etapi z 1 transformatorjem 2,5 MVA. Celotna postaja je pa projektirana tako, da bo v perspektivi možno postaviti celo 2 transformatorja po 4 MVA.

Izgradnja RTP v Hrastniku je razdeljena na 3 etape. V prvi fazi bi se zgradili le trije dovodi 35 kV in odvodi za Tovarno kemičnih izdelkov, kar je trenutno najbolj pereč problem, ker je pričel v tovarni delati obrat elektrolize. V II. fazi, ki je prav tako zelo nujna, je predvidena zgraditev 35 kV daljnovodov za oba rudnika, ki sta tudi v rekonstrukciji. Za tretjo etapo pa prihaja v postev nakup prvega transformatorja 2,5 MVA za ureditvijo pripadajočih transformatorskih celic 35 in 10 kV.

Začasno bo podjetje Elektro-Trbovlje to investicijo financiralo z lastnimi sredstvi, vendar računa na potrebni investicijski

kredit za izvedbo te naloge, ki je za hrastniško industrijo nujno potrebna.

Stroški za izgradnjo RTP v Hrastniku so preračunani na okoli 75 milijonov din.

ZA NAČRTO UPORABO SREDSTEV ZA UREJANJE KOMUNALNIH VPRAŠANJ

Z namenom, da bi se sredstva, ki se že stekajo za ureditev komunalnih zadev, enotno in načrtno uporabljala, in da bi se okvir dotoka razširil z namenskim vlogam politično-teritorialnih enot, zavodov in drugih organizacij, je bil ustanovljen Komunalni sklad občine Zagorje ob Savi. Sredstva sklada bodo služila za asanacijska dela, odkupe in odškodnine stavb in zemljišč, lahko jih pa bodo uporabili tudi za razširitev in rekonstrukcijo komunalnih naprav.

Televizor vsaki organizaciji

V hrastniški občini so se odločili za to, da naj bo pri vsaki krajevni organizaciji SZDL tudi televizor. Občinski odbor SZDL je sklenil pomagati do nakupa tistim krajevnim organizacijam, ki bodo najhitreje zbrale največ sredstev za nakup televizorja.

Razen tega je med krajevnimi organizacijami SZDL precej takšnih, ki se zelo potegujejo za gradnjo svojih družbenih domov, torej prostorov za shajanje. Med najbolj problematičnimi kraji omenjajo Čeče in Krnice. V Ce-

čah je namreč najmanj lastnega prizadevanja, ker preveč pričakuje pomoči od drugih. Med najbolj aktivne pa štejejo še vedno Zebnik-Močilno, ki ima tudi najmočnejši in najbolj obsežen program dela, kar pa je seveda zasnovano na pripravljenosti prebivalstva, da sodeluje v delu, ki je koristno za okoliš, ki obsega to krajevno organizacijo. Zelo prizadevni pa so tudi v Praprotnem, kjer bodo dokončno uredili svoj zadržni dom do Dneva republike.

Sekcije SZDL v Hrastniku

Na terenu II (Steklarna) Socialistične zveze v Hrastniku so že pred konferencami krajevnih organizacij izvedli anketo o sekcijah SZDL. V te sekcije se je včlanilo na osnovi ankete okrog 500 članov SZDL ali tretjina vsa ga članstva. Najprej je začela delovati sekcija za šolska vprašanja, medtem pa so sekretariati sekcij za zdravstvo, družbeno upravljanje in politična vprašanja pripravili program dela.

Kljub velikemu zanimanju za sekcije, ki so ga ugotovile ankete, pa se udeležuje dela sekcij le manjšo število članov SZDL. Vodstvo krajevne organizacije si je

ta pojav raztolmačilo tako, da ugotavlja, da člani še ne vedo povsem, za kaj gre pri ustanavljanju sekcij. V zdravstveno sekcijo se je namreč prijavilo največ članov SZDL iz vrst upoko-jencev, ki jih zanimajo predvsem razna drobna vprašanja iz socialnega zavarovanja in zdravstva. To pa pomeni, da je premalo tistih, ki bi obravnavali zdravstveno vprašanje iz družbenega vidika, kar je namen sekcije.

Kljub vsem pa lahko ugotovimo, da je krajevna organizacija tega terena edina, ki resno pojmuje vprašanje delovanja Socialistične zveze po sekcijah.

TRIBUNA BRALCEV: VITAMINKA POJASNUJE TOVARIŠ UREDNIK!

V zadnji številki »Zasavskega tednika« je bil objavljen zavezanec z naslovom »Kako je z zelenjavo«. Navedbo pisca dopolnjujemo, da je naše podjetje že oktobra lani sklenilo pogodbo s kmetijskimi zadrugami v Dalmaciji za dobavo okrog 70 ton zelenjave, od tega okrog 50 ton solate. Do konca decembra so zadrugne sporočale, da zelenjava dobro uspeva in da jo bo mogoče dobiti v zadostnih količinah in po približno enakih cenah kakor prejšnja leta.

Januarja je te kraje zajel hud mraz, ki je uničil okrog 90% celotnega pridelka. Ko je kazalo, da se bo preostali pridelek in po-novni posevek zaradi nastopa toplejšega vremena izboljšal, je pa nepričakovan mraz 15. marca dokončno uničil vso zelenjavo. V takem položaju so začeli proizvajalci navijati cene zelenjavi v nedogled.

Kljub naštetim težavam je našemu podjetju še uspelo dobavljati tudi v najbolj kritičnih dneh redno tedensko po 500 kg solate. Podjetje je kupovalo solato v Splitu od 350 do 400 din, prodajalo pa jo je v Trbovljah od 450 do 500 din, pri tem je treba upoštevati visoke prevozne stroške in visok odstotek naravnega kalaja in odpadkov zaradi gnob.

Trgovsko podjetje »Vitaminka«, Trbovlje

KAKO JE Z ZVIŠANIMI NAGRADAMI ZA UCENCE V GOSPODARSTVU?

Tovariš urednik!

V prvih mescih letošnjega leta je dnevno časopisje precej pisalo o tem, da so se s 1. januarjem 1962 povečale nagrade učencem v gospodarstvu. Zadnje dni sem govoril s tovaršii iz Zagorja in Hrastnika, pa so mi povedali, da tudi tam še ni, prav tako kot v Trbovljah, ničesar urejeno glede zvišanih nagrad učencem v gospodarstvu. Kaže, da se tako podjetja kot privatni obrtniki bojijo izplačevati zvišanih nagrad, ali pa čevati zvišanih nagrad, da izide predpisi, morda čakajo, da izide predpisi, da naj nagrade izplačujejo spet po starem.

KDAJ PRIMERNEJSI PROSTOR ZA KNJIZNICO V LITIJ?

Tovariš urednik! Zadnje čase smo na več sestankih v Litiji razpravljali o naši knjižnici. Ugotovljeno je namreč, da prostori ne ustrezajo, prav tako je izrabljena oprema, potreben bi pa bil še bolj pisan izbor knjig. – O knjižnici je bilo precej govorjeno tudi na konferenci družbeno aktivnost žena, pri čemer je bil sprejet sklep, da je treba najti primernejši prostor za njo in kupiti tudi novo opremo.

A. S., Zagorje

Menim, da bi bil že skrajni čas, da to zadevo uredijo tako v gospodarskih organizacijah in pri privatnih mojstrih.

Op. uredništva:

V kolikor je trditve pisca F. J. iz Trbovelj resnična, je uredna vsega obojanja. Menimo, da naj se prizadeji zgledati pri referen-tih za delo pri občinskih ljudskih odborih in jim pojasnijo zadevo.

tribuna bralcev

OBVEŠČEVALEC

Mali oglasi

Ugodno prodam kuhinjsko pohištvo in školjke. — Mivec, Novi dom 3, Trbovlje.

Iščem družinsko stanovanje v Trbovljah. Dam nagrado. — Naslov v upravi lista.

Hišo, zgrajeno leta 1948, gostilniške prostore — ob prometni cesti, prodam. — Ponudbe na telefon številki 31-752, Hrastnik. — Vseljivo takoj.

Ušli sta dve mucki, ena belo rumene in druga črno rumene barve. — Vrniti proti nagradi: Maku Cahunu, Kol. 1. maja 7, Trbovlje.

Zahvale

Iskreno se zahvaljujemo vsem zdravnikom in strojnemu osebju bolnice Trbovlje za ves trud in skrb ob poškodbi hčerke Jožice. Enako tudi hvala krvodajalcem.

Družina Hvala

Ob bridki izgubi naše mame, stare mame in babice

MARIJE KLANJSEK

iz Trbovelj, se iskreno zahvaljuje dr. Drnovškovi za zadnjo pomoč in trud, ter vsem drugim, ki so pokojnico pospremili na njeni poslednji poti. Se posebej se zahvaljuje govnorniku, pevcem »Zarje«, godbi ter darovalcem vencev in cvetja.

Zaljubljeni hčerke in sinovi ter ostali svojci

Ob smrti dragega očeta FRANCA VIDICA

se iskreno zahvaljujem za vso nego in pomoč internemu oddelku bolnice Trbovlje. Obenem se zahvaljujem darovalcem vencev in cvetja in vsem, ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti.

Sin Jože

Obvestila

OBVESTILO

Svet za blagovni promet, turizem in gostinstvo ObLO Trbovlje, je na svoji seji dne 5. marca 1962 odobril prodajno ceno mleka za kritje potreb gospodarskih organizacij in ustanov po 70 din za 1 liter pasteuriziranega vstekljenega mleka. Zaradi tega obvešča trgovsko podjetje »Vitaminka« vse gospodarske organizacije in ustanove, da jim bo s 1. aprilom 1962 dalje zaračunal mleko po 70 din, medtem ko cena mleka za široko potrošnjo ostane neizpremenjena.

RAZGLAS

Obveščamo vse mladince, stanujoče na območju občine Zagorje ob Savi, rojene leta 1942 do vključno 1948, da se udeležijo cepilnega protitrošniškega ohranilnega razpisa, ki bo v naslednjem razpisnem roku.

Zagorje: Zdravstveni dom dne 2. 4. 1962 od 13. do 16. ure
Loka: Osnovna šola, dne 3. 4. 1962 ob 17. uri
Izlake: Osnovna šola, dne 3. 4. 1962 ob 14. uri
Kolovrat: Osnovna šola, dne 5. 4. 1962 ob 13. uri
Mlinše: Osnovna šola, dne 5. 3. 1962 ob 13.30 uri
Sentgotard: Osnovna šola, dne 6. 4. 1962 ob 14. uri
Čemšenik: Osnovna šola, dne 6. 4. 1962 ob 15. uri
Kotredž: gasilski dom, dne 6. 4. 1962 ob 15.30 uri
Podkum: zdrav. ambulanta, dne 10. 4. 1962 ob 14. uri
Tirna: osnovna šola, dne 12. 4. 1962 ob 14. uri
Senožeti: osnovna šola, dne 12. 4. 1962 ob 14.30 uri.

SINO

Kino »Delavski dom« v Trbovljah: 29. marca egiptovski film »Slavkova pesem«; 30. marca do 2. aprila italijanski vstavljen film »Cotara«; 3. do 5. aprila jugoslovanski cin. film »Vzkloplo mesto«; 6. do 9. aprila francoski cin. barvni film »Babette gre v vojsko«.

Kino »Svoboda« — Trbovlje II.: 30. marca do 2. aprila francoski film »Afera Nine B.«; 3. do 4. aprila nemški barvni film »Grafica Marica«; 6. do 9. aprila madžarski barvni film »Gabor dijak«.

Kino »Delavski dom« v Zagorju: 29. marca francoski film »Eskadrila Norm. Njemena«; 31. marca do 2. aprila angleški barvni cin. film »Globoko sinje morje« — v nedeljo matineja ob 10. uri.

Kino Smartne pri Litiji: 29. marca poljska komedija »Sklada sreča«; 31. marca do 1. aprila jug. vojaški barv. film »Edini izhod«.

Gibanje prebivalstva

TRBOVLJE

Rodile so: Angela Drnovšek, Prapreč-Zagorje — dečka; Elizabeta Sinkovec, Trbovlje — dečka; Egidija Plivanč, Jagnjenica — deklico; Marija Skok, Dol — dečka; Teodora Vuković, Trbovlje — dečka; Alojzija Pekar, Trbovlje — dečka; Ana Paskvale, Trbovlje — dečka; Darinka Forte, Klek — deklico; Pavla Jerman, Ravenska vas — dečka; Darja-Tatjana Poženel, Kisovec — deklico; Marieta Jager, Hrastnik — deklico; Marija Metec, Hrastnik — dečka; Cecilija Gabrijel, Trbovlje — deklico; Ana Oblak, Hrastnik — dečka; Magdalena Kerni, Kisovec — dečka; Marija Zgajner, Trbovlje — deklico; Marija Trošt, Podkum — dečka.

Poročila sta se: Vilijem Rupnik, elektro-inženir, Trbovlje, in Ivana Rotar, uslužbenka, Trbovlje.

Umrli so: Albin Cestnik, inv. upokojenec, Trbovlje — star 58 let; Jože Macur, upokojenec, Trbovlje — star 74 let; Amalija Cenkar, roj. Vodi — gosposinja, Trbovlje — stara 77 let; Franc Vidic, inv. upokojenec, Trbovlje — star 70 let; Lovrenc Zlak, upokojenec, Trbovlje — star 80 let; Jože Fabjan, inv. u. upokojenec, Trbovlje — star 88 let.

LITJA

Rodila je (izven bolnišnice): Frančiška Bajc, Litija, Tenetiše 17 — dečka.

Poročili so se: Alojzij Zupancič, zidar, delavec, in Ivanka Zorčič, trg. poslovođkinja; Manfred Straus, kovinostugar, in Marija Zahorik, gosposinja; Jože Lovše, mizarski pomočnik, in Marija Džura, pletilja; Rafael Kotar, delavec, in Ana Miklič, delavka.

Umrli sta: Jožef Vozelj, Litija, Graška c. 1 — star 64 let; Franc Vozelj, Leše 12 — star 53 let.

ZAGORJE

Rojstvo (izven porodnišnice) ni bilo.

Poročili so se: Egidij Lipovšek, rudar, Kisovec 8, in Jožefa Kovčič, babica, Zagorje; Valentin Jesih, rudar, Zagorje, in Silva Geršak, delavka, Zagorje.

Umrli so: Alojzija Skarja, roj. Groselj, gosposinja, Kisovec — stara 48 let; Alojzija Grabnar, roj. Renko, gosposinja, Sklen-drovec — stara 80 let; Viktor Bevc, upokojenec, Zagorje — star 68 let.

HRASTNIK

Rodile so (izven porodnišnice): Zofija Seneveter, gosposinja, Turje 35 — dečka; Martina Zelenko, gosposinja, Kal 1 — dečka; Janja Kostanjšek, kuharica, Dol 157 — deklico.

Poročili so se: Janez Borštnar, strojni ključavničar, Studence 62, in Olga Zvonar, uslužbenka, Studence 62, Hrastnik; Mihael Zdobec, rudar, Dol 17, in Marija Zaberl, delavka, Dol 17; Alojz Skoberne, delavec, Hrastnik 327, in Valburga Predovnik, delavka, Dol 17.

Umrli so: Ivan Zelenko, otrok, Kal 1 — star 1 dan; Karolina Birtič, roj. Podmenik, gosposinja, Hrastnik 228 — stara 68 let; Alojzija Potokar roj. Hribšek, gosposinja, Brdce 26 — stara 73 let;

Ana Božič roj. Urbaj, upokojenka, Studence 69 — stara 92 let.

BREŽICE

Rodile so: Marija Zorko, Velike Malence 23 — dečka; Jožefa Andrejaš, Hrašče 11 — dečka; Antonija Komočar, Nova vas 12 — deklico; Ivanka Lazanski, Mala Dolina 1 — deklico; Jožefa Lisec, Laze 5 — deklico; Marija Krulc, Pišce 69 — dečka; Frančiška Urbanč, Mrtvice 14 — deklico; Terezija Mohorčič, Bregana 142 — dečka; Terezija Koprivc, Cundrovec 16 a — dečka; Neža Mlakar, Brezina 67 — mrtvoroj. deklico; Jožefa Trampuš, Bukovje — deklico; Veronika Kočnar, Vrhje 36 — dečka; Terezija Klemenčič, Mrtvice 9 — dečka; Marija Pirc, Črneča vas 22 — deklico.

Porok ni bilo.

Umrli so: Avgust Cuk, profesor iz Brežic — star 64 let; Jelka Balja, kmetovalka iz Bratovskega vrha 20 — stara 55 let; Magdalena Svehler, osebna upokojenka iz Zagreba — stara 80 let.

NESREČE

V ZAGORJU

Anton Skok, star 49 let, zaposlen pri Rudniku. — Pri nameščenju pokrova za aku-lokomotivo je njegov sodelavec prehitro spustil pokrov iz rok, kar je bil vzrok, da si je poškodovanec poškodoval kazalec desne roke.

Ciril Jamšek, star 24 let, zaposlen pri LIP. — Pri dovažanju hlodovine s skladišča na žago mu je spodrsnilo in je padel, pri tem pa dobil nogo pod kolo vozička.

RTV v tem tednu

CETRTEK — 29. marca

8.55 Radijska šola za višjo stopnjo; 10.15 Od tod in onod; 11.30 S. popevkami po Evropi; 12.05 Priljubni kvintetu bratov Avsenik; 12.15 Kmetijski nasveti; 13.30 Pisani zvoki z Dravskega polja; 13.50 Igramo za vas; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.20 Segava klavirura; 15.30 Turistična oddaja; 17.05 koncert po željah poslušalcev; 18.45 Kulturna kronika; 19.05 Radi bi vas zabavali; 20.00 Cetrtkov večer domačih pesmi in napevov.

PETEK — 30. marca

8.40 Ljudske pesmi raznih narodov; 10.15 Od tod in onod; 11.35 Ritmi Latinske Amerike; 12.05 Vesele domače in izvedbi Komornega zbora RTV; 12.15 Radijska kmečka univerza; 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo — Pojte z nami... 15.20 Zvočna mavrica; 15.45 Jezikovni poveri; 18.10 V narodnem in zabavnem tonu; 19.05 Slovenske popevke — vmes hammond orgle; 20.15 Tedenski znanstveni pregled; 20.35 S. ozravnajmo svet in domovino; 22.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

SOBOTA — 31. marca

8.40 Radijska šola za nižjo stopnjo — Pojte z nami... 9.45 Z rogom na lovu; 11.00 Boris Kovčič s svojim ansamblom; 12.05 Kmečka godba p. v. Silva Tamšeta; 12.15 Kmetijski nasveti; 13.30 Za zabavo in razvedrilo; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.40 Moški komorni zbor iz Celja p. v. Egon Kuneja; 17.05 Gremo v kipo;

RAZPIS

UPRAVNI ODBOR OTROSKIH USTANOV v Trbovljah razpisuje mesto tajnika (z znanjem knjigovodskih poslov). Pogoji: ekonomska šola ali večletna praksa. Plača po tarifnem pravilniku. Prijave pošljite na upravo otroških ustanov.

OBCINSKI ODBOR SZDL HRASTNIK

razpisuje delovno mesto

ADMINISTRATIVNE USLUŽBENKE

s popolnim obvladanjem strojeписа. Prednost imajo uslužbenke z znanjem stenografije in družbeno politično aktivnostjo. — Nastop službe takoj ali po dogovoru. — Prošnje je poslati na ObO SZDL Hrastnik, do 2. aprila 1962.

Zaključni računi gospodarskih organizacij

»GOSTINSTVO«, ZAGORJE OB SAVI
na dan 31. decembra 1960

Postavka	Znesek (v 000 din)	Postavka	Znesek (v 000 din)
A. Osnovna sredstva		A. Viri osnovnih sredstev	
Osnovna sredstva	24.317	Sklad osnovnih sredstev . . .	21.134
Denarna sredstva osn. sredstev . .	461	Drugi viri osnovnih sredstev . .	7.187
B. Sredstva skupne porabe		B. Viri sredstev skupne porabe	
Sredstva skupne porabe	—	Sklad skupne porabe	—
Denarna sredstva skupne porabe . .	—	Drugi viri sredstev skupne porabe .	—
C. Obratna sredstva		C. Viri obratnih sredstev	
Skupna obratna sredstva	18.450	Sklad obratnih sredstev	3.070
D. Izločena sredstva		Drugi viri obratnih sredstev . . .	1.416
Denarna sredstva rezervnega sklada in drugih skladov	2.215	D. Rez. sklad in drugi skladi	
Denarna sredstva nerazporejenih sredstev	—	Rezervni sklad in drugi skladi . .	636
E. Sredstva v obračunu in druga aktiva		Viri nerazporejenih sredstev . .	—
Kupci in druge terjatve	8.203	E. Viri sredstev v obračunu in druga pasiva	
Druge aktiva	—	Kratkoročni krediti za obratna sredstva	—
Skupaj	53.635	Dobavitelji in druge obveznosti . .	20.212
		Druge pasiva	—
		Skupaj	53.635

Vodja računovodstva:
Marta Komlanc l. r.

Predsednik UO:
Folka Božič l. r.

Direktor:
Viktor Pavlič l. r.

črni bratje

LISA TETZNER

59. Takrat je mojster zagledal, kako nekdo maha z okna v tretjem nadstropju. »Pojd tja in vprašaj gospodično, kaj želi,« je rekel Giorgio. »Kako pa naj splezam gor, ko je tako visoko?« — »Kako si neumen, po stopnicah vendar,« se je smejal mojster. Deček je stisnil vrečo pod pazduho in tekla proti hiši. Toda pri tem je naredil majhen ovinek, da bi preplašil skupino dečkov, ki ju je ves čas zasledovala. Zdelo se je, da je njihov vodja velik deček s kozavim obrazom. Grdo se je spalil Giorgio, potem pa izginil v veži neke velike hiše. Giorgio je stekel po stopnicah, kjer ga je v tretjem nadstropju čakalo dekle. »Povej mojstru, da je treba očistiti dimnik,« Giorgio je kot strela stekel nazaj. Ko sta se z mojstrom vrnila, so bila vrata stanovanja odprta.

60. Dekle ju je peljalo naravnost v kuhinjo. Giorgio ni še nikoli videl tako velike kuhinje. Samo ognjišče je bilo tako veliko, kot pri njih cela soba. »Kaj želi gospodična?« je vprašal mojster in njegov glas je bil čudovito prijazen. »V nedeljo imamo veliko gostijo, dimnik pa nam že precej časa ne vleče dobro,« — »To bova takoj uredila,« je rekel mojster, »verjetno je poln sač. Pripravi se,« se je obrnil k Giorgio. Toda deček ni imel pojma, kako in zakaj naj se pripravi. Zato je vprašujoče gledal svojega mojstra. »No, torej zlezi v luknjo,« — »V luknjo? In kaj bom tam?« Mojster je pogledal dekle in ji pomagal: »Nov je. Danes je prvič z menoj. Jaz bom pazil, da bo dobro opravil.« Dekle je priklimalo.

Nogomet

SMOLAR

Začetek spomladanskega tekmovanja v slovenski konjski ligi je prinesel obilo razočaranja trbovelskim ljubiteljem nogometa. Po lanskoletnem uspehu v Kranju proti Triglavu skoraj da ni bilo pesimista med Trbovelčani, ki bi predvidevali tak rezultat.

V raznih prijateljskih srečanjih so nogometaši Rudarja pokazali, da so solidno pripravljeni za start — toda žal so bila ta pričakovanja le variliva. Nedeljski dogodek so pokazali, da je Rudar kondicijsko kot tudi tehnično odlično pripravljen za igro v polju, da se pa napadalcu popolnoma zgubijo pred nasprotnikovimi vrati. Bodisi da žoga ne najde poti, večinoma pa napadalcu ne zna izkoristiti položaja in se izgubijo v nesmiselnih kombinacijah, ki ne obrodijo sadov. Včasih se taka igra opravičuje s tremo pred nasprotnikom, toda za minulo tekmo vsekarom ne pride v poštev tako opravičevanje, ker so igralci kot tudi sami gledalci pričakovali »koš golov«, ki naj bi jih Rudar natresel Kranjčanom. In verjetno sta že ta samozavest in popolno prepričanje v naprejšnjo zmago bila tudi vzrok neuspeha. Še enkrat se je pokazala resnica, da je žoga okropila in da tudi najslabši nasprotnik zna izkoristiti trenutno »napako« močnejšega partnerja. In ta napaka je bila: lepa igra v polju, neučinkovitost pa pred vrati. Priznati moram, da je bil Rudar nenehno v napadih in da so se gostje večinoma branili, toda skoraj vsak njihov napad je bil že delček zadetka. Res je, da so domačini prikazali za oči lepo igro, gostje na enostavno, zato pa za točke bolj oprijemljivo in učinkovito nogomet.

Ne vem, morda je bilo taki igri biter tudi precej razočaranje igralcev, ki Rudarju nikakor ne ustreza in je že v več srečanjih pokazal, da mora vložiti vse znanje in trud, če hoče zmagati.

Nedeljski neuspeh je tako za gledalce in še veliko večja grenčica lula za same igralce, ki se vsekarom niso nadejali takega izkupička. Če sploh lahko govorimo o nem. Škratka: prvo kolo spomladanskega dela prvenstva je prineslo tudi prvo »smola« v borbi za boljše mesto.

Rudar : Triglav (Kranj) 2:2 (1:2)

Pričakovanje 1300 gledalcev v visoko zmago domačega moštva se je sprevrglo v bridko razočaranje. Vsi upi so že v začetku tekme eslahneli. Že prve minute igre so pokazale, da bo imel Rudar precej dela, če si bo hotel zagotoviti obe točki, kar se na žal ni uresničilo.

Rudar: Krašček, Sorel, Pristav, Zibret (Kos S.), Breznikar, Djurdjevič, Halilagić, Pajer, Knavs, Kostelc, Oprešnik; Triglav (Kranj): Brezar III, Brezar II, Dolenc, Jerman, Perkovič, Martinović, Ugrica (Goštel), Noršak, Bajžel, Kraševac, Benkovec.

Strelci: za Rudarja v 43. minuti s prostega strela Knavs ter v 73. minuti Oprešnik; za Triglav pa v 24. minuti Benkovec ter v 32. minuti Ugrica.

Rečemo lahko, da je bil Rudar terensko in tehnično močnejši v

polju, pred vrati pa so bili napadci izgubljeni, kajti še tako lepih priložnosti niso znali izkoristiti. Gostje so bili le v prvih petnajstih minutah enakovreden nasprotnik, kasneje pa so prešli v obrambo. Bunker sistem — napadali so v glavnem le s tremi, štirimi igralci — je bil pretrd oreh za domače napadalce. Morda bi bilo več uspeha, če bi igrali bolj na Knavs, ki je pokazal zelo dobro igro.

Medtem ko ta Rudar napadati in se gostje branili, je uspešno Kranjčanom doseči oba gola. Redki napadi gostov so bili učinkoviti. Tako je že v 24. minuti Benkovec zaradi grobe napake domače obrambe povedel svoje moštvo. Vsi napori Rudarjevih napadalcev so bili brezuspešni, še tako močne strelce je Brezar III branil. Skratka, žoga ni našla poti v mrežo. In le 9 minut kasneje je Ugrica izkoristil napako v etarija Kraščka, ki je izpustil žogo, in povečal rezultat. Po tem zadetku je Rudar vložil vse sile in znanje, da bi znižal rezultat, kar je končno uspešno Knavs, ki je z direktnim strelom s kakih 20 metrov prvič potresel mrežo gostov.

V drugem delu igre je uspešno Oprešniku izenačiti rezultat. V zadnjih minutah je Rudar poskušal s silovitimi napadi doseči zmago, kar mu pa ni uspelo.

Točka iz Trbovelj je vsekarom zadovoljila goste, domačini pa so morali še enkrat pogoltniti grenko pilulo in se zadovoljiti s polovičnim uspehom.

MLADINCI:

Rudar : Triglav (Kranj) 7:1 (1:1)

Na pomožnem igrišču Rudarja so mladinci na zelo težkem in blatnem igrišču ponovili lanskoletni rezultat iz Kranja. Gostje so bili le v prvem delu igre enakovreden nasprotnik in so celo povedli z 1:0, toda v drugem delu igre so jih domačini potisnili v obrambo ter jim vsilili svoj način igre.

Rudar : Grafičar 8:1 (4:1)

Minuli četrtek sta se v prijateljski nogometni tekmi v okviru priprav za tekmovanje v slovenski konjski ligi pomerila domači Rudar in Grafičar iz Ljubljane. Domačini so z učinkovito igro odpravili z visokim rezultatom goste.

NPL

Rudar (Hr. : Proletarec 3:2 (1:1)

Na težkem, zasneženem igrišču sta se v nedeljo pomerila v Hrastniku domači Rudar in gostje iz Zagorja. Že začetek tekme je pokazal, da sta obe moštvi dobro pripravljena. Obe moštvi sta prikazali hitro, ostro in učinkovito igro. V 20. minuti je igralec Proletarca Mitič dosegel prvi zadetek. Po tem zadetku se je igra razvila. Proletarec je imel vrsto priložnosti za povečanje rezultata, toda Rudarjeva obramba je zelo dobro posredovala, prav tako tudi vratar Pogačnik, kateremu gre za sluzga, da Rudar ni v tem času prejel več golov. V 33. minuti je Kozole izenačil. V kazenskem prostoru je bil namreč zrušen Vizovšek, Kozole je pa realiziral enajstmetrovko.

V prvi minuti drugega dela tekme je Vizovšek povečal rezultat na 2:1. Po tem zadetku so sle-

dili obojestranski napadi in v 75. minuti je Sihur povečal rezultat na 3:1. Zaradi grobe igre in obmetavanja igralcev z blatom je sodnik Potočan izključil iz igre Mitiča in napadalca Rudarja. Sele v 80. minuti je uspešno Prašnikarju znižati rezultat na 3:2. Sodnikova odločitev za izključitev obeh igralcev je bila vsekarom preostra.

Grafičar : Bratstvo 8:2 (4:0)

Nogometaši Bratstva so v nedeljo gostovali v Ljubljani, kjer so se pomerili z Grafičarjem. Domačini so bili tako tehnično kot kondicijsko boljši, Zmaga domačinov je zaslužena.

Kočevje : Svoboda (K.) 1:2

Nogometaši iz Kisovca so minulo nedeljo gostovali v Kočevju in premagali borbeno moštvo domačinov z 2:1.

Mladinci:

Rudar (Hr.) : Proletarec 2:1

Grafičar : Bratstvo 1:3

Rokomet

Rudar : Prvomajska 8:20 (4:9)

V prijateljski nogometni tekmi sta se v nedeljo dočepole pomerila pred približno 300 gledalci trboveljski Rudar in član I. zvezne rokometne lige »Prvomajska« iz Zagreba. Gostje so pokazali zelo lepo in učinkovito igro, s katero

VESTI

Stanovanjske skupnosti in servisi

Izvršni odbor SZDL občine Hrastnik je razpravljal o delu stanovanjskih skupnosti in njihovih servisir. V razpravi je bilo nakazanih več vprašanj, s katerimi se posamezne stanovanjske skupnosti iz dneva v dan ukvarjajo. Krajevne organizacije SZDL bodo morale skupno s sveti stanovanjskih skupnosti analizirati delo in pomagati, da bo delo posameznih stanovanjskih skupnosti bolj uspešno kot doslej. V stanovanjskih skupnostih bo treba bolj aktivizirati komisije, ki do sedaj niso bile posebno delavne.

Tudi o servisiru so precej govorili, saj ponekod žele ustanovljati le obrtne proizvajalne servise, premalo pa skrbje, da bi ustanovili predvsem servisno službo za drobna popravila in razbremenitev družin.

O tem vprašanju so razpravljali prejšnji teden na sestanku skupine, ki proučuje razvoj obrti v občini. Pričakovati je, da bodo v najkrajšem času izdelali predlog za razvoj obrti in servisne službe v hrastniški občini. — ak

KRITIČNA OCENA DELA DIT

Preteklo soboto je bil drugi občni zbor občinskega društva inženirjev in tehnikov v Hrastniku. Kritična ocena dosedanjega dela in dobra razprava ter zaključki, ki so jih sprejeli na zboru, so porok, da bo DIT v bodoče bolj uspešno delovalo kot doslej in da se bo aktivno vključilo v reševanje perečih problemov komune. V

so navdušili gledalce. Domačini so se le v prvih desetih minutah kolikortoliko upirali gostom, kasneje so pa pred njimi klonili.

Košarka

Rudar 3.

V okviru tekmovalnj zimske košarkarske lige ljubljanskega okraja sta Rudarja zastopali dve ekipi. V ligi članov B je Rudar zasedel tretje mesto s 4 točkami, v skupini D pa je Rudar II zasedel peto mesto brez toče. V isti skupini so pa košarkarji Litije zasedli drugo mesto s 4 točkami. Pionirji Litije so pa v ligi B zasedli tretje mesto brez točke.

Šah

IV. zasavsko

šahovsko prvenstvo

V predzadnjem kolu zasavskega šahovskega prvenstva so bili doseženi naslednji rezultati: Jazbec ml. : ing. Drobež 0 : 1; Sušter : O. Kranjc prekinjeno; Hribovšek : Milenković prekinjeno; Ojstršek : Stribar remi; Peršič : Maver 1:0; Jazbec st. : Rugel 1:0; Marinko : M. Kranjc 1:0.

Vodeči Jazbec ml. je doživel prvi poraz, Jazbec starejši pa se je z novo zmago povzpел na 2. mesto. Jazbec ml. in st. ter Stribar so že odigrali zadnje XIV. kolo, tako da je popolni vrstni red sledeči:

Jazbec ml. 10 točk, Jazbec st. 9,5 točk, Stribar 8 (1), ing. Drobež 7,5 (1), Milenković 6,5 (1) itd.

Šahovska sekcija Rudar obvešča vse Hubitelje šaha, da bo v četrtek, 5. aprila ob 17. uri, brzoturnir, ob 19. uri pa občni zbor.

razpravi so nakazali pripravljenost vsestranskega sodelovanja, kar pričakujejo tudi od organov občinskega LO in družbeno-političnih organizacij v občini.

OBČNI ZBORI SINDIKALNIH PODRUČNIH DOBRO OBISKANI

Na razširjeni seji občinskega sindikalnega sveta v Hrastniku so razpravljali o pripravah na volitve v delavske svete, o aktualni gospodarski problematiki in občnih zbiorih sindikalnih podružnic ter o pripravi na občni zbor ObSS. V vseh gospodarskih organizacijah bodo volitve izvršili v času od 15. do 30. aprila. Sindikalne podružnice se bodo skupno z ostalimi organizacijami kadrovske in vsebinske priprave na volitve novih delavskih svetov.

Občni zbori sindikalnih podružnic bodo v kratkem končani, saj so jih v večini že opravili. Udeležba na njih je bila dobra, pa tudi vsebinsko so bili občni zbori dobro pripravljeni.

Na plenumu so sklenili, da bo občni zbor občinskega sindikalnega sveta 28. aprila. — ak

Nov delavski svet

V soboto, 17. marca, so delavci in uslužbenci delovnega kolektiva SGP »Zasavje« iz Trbovelj kot prvi v komun i izvedli volitve za nov delavski svet. Vanj so izvolili približno tretjino starih in dve tretjini novih članov. To razmerje je vsekarom razveseljivo, saj bodo lahko stari člani v najkrajšem času vpeljali v delo nove tovariše in jih seznanili z vsemi nalogami tega samoupravnega organa.

N. Tatar:

12

Ukleti partizan

— Nekaj mi daj, vseeno, kaj...

Njegove tresoce roke so pograbile neki predmet. Na obrazu mu je bilo videti, da je zadovoljen. Skril je torbo pod listje, kakor da je v njej shranjeno celo bogastvo.

Miraš in fantič sta pospešila svoj korak, ko da želita uiti tej strašni mori.

Na hribčku sta srečala žensko, ki je nosila v naročju dojenčka in mu dajala srijemuše. Otroček je jokal, grenak grizljaj mu ni ugajal. Iskal je nekaj drugega — mati pa ni imela mleka... Lakota je opravila svoje. Mati ga je tolažila, mu nekaj pripovedovala z zamolklim glasom.

Umaknila se je s steze. Izpod čela je gledala Miraša in fantiča. Ze več dni je upala, da bo srečala Novaka ali koga drugega, ki bi dal otroku grizljaj kruha. Toda prihajali so samo vojaki, ki so lahko z ženo in otrokom razdelili kosček kruha.

— Kaj si tako sama žena? jo je vprašal Miraš.

— Zastala sem... Ne morem dohiteti skupine, s katero sem hodila. Nosim tole peščico majhnih koščic — mu je odvrnila in pokazala na fantiča, drobnega, suhega in objokanega. Fantiček je z velikimi očmi gledal Miraša in dečka.

— Od kod si? jo vpraša Miraš.

— Iščem moža. Nekje, suhega in objokanega.

— Kako se piše?

— Novak Mašković. Pravili so mi, da so ga videli z nekim komandirjem Komnenom je objasnjevala žena.

— Ti si Novakova? Saj to je moj tovariš! S četo je pred nami. Pred... mi ne more biti več kot pol ure hoda, je dejal Miraš.

Ženska je vztrepetala, se zamajala in se sesedala na tla.

— Pa se ne motiš? Praviš, da je blizu? Velik, dva metra...

— Če ti pravim, da je on!

Ženska je trepetala in gledala v Miraša, kot da bi se bala, da bi izginil.

— Moramo pohiteti. Toda najprej morate nekaj pojesti, ji je rekel Miraš. Pojdimo malo globlje v hosto.

Pohitela je za njim. Sedli so med dve stari bukvi. Miraš je potegnil iz bisage zadnje tri kose kruha in nenačeto konsevo. Ženska je trenutek, ko je Miraš ni gledal, hitro izkoristila: od vsakega kosa kruha je odrgala kosček in ga naglo skрила v nedrja za otroka.

— Ti pa ne ješ? je vprašala Miraša.

— Danes sem že jedel. Enkrat dnevno je dovolj. Tako sem se navadil v zadnjih dveh letih, je odgovoril in pobožal dojenčka. Po krajšem odpočitku so vstali in odšli ter kmalu našli stezo, po kateri je bilo mogoče priti na Sutjesko.

VI.

Po strmi stezi od Sutjeske proti Zelengori je vodil poročnik Schauer mann skupino svojih vojakov, ki so ostali še živi v borbah na Vučevu. Bilo jih je vsega deset od dvesto, kolikor jih je takrat odpeljal v planino. Moral bi prevzeti poveljstvo nad četo, katere oficirji so padli. Popolniti bi jo moral s preživelimimi borci.

Na robu gozda so srečali komandanta bataljona, kapetana Konrada Welzerja. Poročnik ga je strumno pozdravil in mu raportiral, da je prispel na ukaz.

— Prevzemite četo in pregledite razpored! Očitno je, da so sovražne enote na tem odseku v ofenzivi. Okrepite objekte in poglobite rove, je zaukazal poveljnik.

Poročnik mu je odgovoril, da je razumel, nato pa odšel s podoficirjem, ki mu je pokazal razpored čete. Redki partizanski strelci so se odrgali tu in tam. Nemški mitraljezci so nenehno obstreljevali cilje, ki so jih opazili na strminah pod Dragaš sedlom in na strminah proti reki.

Za rovi sta neprestano lajala in se klatila dva nemška psa. Nemške enote so pripeljale veliko število psov, ki so jih pobrale na policijskih in žandarmerijskih postajah v Hrvaški. Toda mnogo psov je bilo že ubitih, ta dva pa so obvarovali zato, da sta ponoči odkrivala portizanske bombeše.

— Ali so za kaj? je vprašal poročnik spremljevalca.

— Skoraj zanič. Bojita se. Ostala sta samo ta dva od dvasetih, kolikor jih je imel bataljon. Tudi ta dva sta bila že laže ranjena, je pojasnjeval oficir.

Za rovi je skupina vojakov kopala velik grob.

— Zakaj tako širok? je vprašal poročnik.

— Saj bo tako še preozek, sedemnajst je mrtvih, je odgovoril vojak.

Poročnik je odšel dalje. Zanimal se je za moralo vojakov. — Morda bo prav, če preberete tole pismo. Pisal ga je vojak Helmut Neudorf svoji ženi. Padel je, a pismo smo našli med njegovimi stvarmi. Razume se, da ga nismo odposlali — mu je pripovedoval podoficir.

Poročnik je začel prebirati pismo padlega vojaka. Pisano je bilo z velikimi, neenakomernimi črkami in je odkrivalo misli in čustva nemškega vojaka. Glasilo se je:

»Draga Berta! — Pišem Ti s teh strašnih planin. Čeprav so že prvi dnevi junija, tu še vedno rosi. Dež je obupno mrzel. Sneg se ni še stopil. To je čudna vojna. Kaže, da sovražnika nikjer ni. Potem se pa nenadoma pojavi ponoči skupinica. Dolgo smo mislili, da uporabljajo minometalce.«

(Nadaljevanje sledi)

— Nihče, pravite? je vprašal René. Nihče razen mene! — Niti vi niti kdo drug, gospod markiz! mu odgovori baron. — Silno ste me razočarali, ko ste mi odvzeli zaklad, ki je moj. — Dovolite, da vas opozorim, da živite v zmoči: zaklad, o katerem pravite, vam je bil odvzet prej, preden je pripadal vam! — Edino vi lahko preklčete zaroko, ki me tira v blaznost!

Da bi preklčal zaroko? je ponovil Querjeau. Kaj to resno mislite, gospod markiz?

— Ne samo mislim, temveč tudi zahtevam! — Zelo ostre besede uporabljate, gospod markiz. Toda glede na to, da ste jih izrekli v mojem stanovanju, bom šel preko njih. Pozabil jih bom.

Pesem-hiliv baronov obraz je Renéja še bolj razkačil. — Gospod baron, ponovno rečem: do te poroke ne sme priti! — In kdo jo bo preprečil, če smem vprašati? — Jaz! — Na kakšen način? — Ubil vas bom!

Querjeau si je prekrizal roke na prsih. Markiza je pogledal ostro ter pričel govoriti s hladnim, prezirljivim glasom:

— Ali ste prišli k meni zato, da bi me pozvali na dvoboj, gospod markiz? — Da. Na dvoboj. Povejte mesto in uro.

Baron je odkimal z glavo. — Vaš poziv odklanjam.

René ga je začudeno pogledal: — Vi se nečete dvobojevati? — Zaka?

— Zato, ker bi bil dvoboj med nama zločin. Z ničemer vas nisem užalil in vas ne sovražim. Zalostno bi bilo, če bi vas ubil. Sicer se pa bliža čas, ko bom srečen. Saj veste moje vzroke in upam, da jih razumete in da ne boste več vztrajali na dvoboju.

— O, je vzkliknil René. Mera je polna. Moral bi vedeti, da je ta človek bojazljivec, je premišljeval, potem pa rekel: — Gospod baron Querjeau, vi se boste dvobojevali z mano, pa če vas moram prisiliti v to! Na javnem kraju vas bom tako oklofutal, kakor vas bom zdajle z rokavico!

Renéjeva rokavica je zletela v baronov obraz. Querjeau je napravil korak proti markizu in odprl roke, kakor da ga misli zadaviti. Toda v poslednjem hipu pa se je baron spomnil, kakšne posledice bi zanj imele, če bi našli markizovo truplo v njegovem stanovanju.

Čez nekaj trenutkov se je Querjeau umiril. — Gospod markiz, je začel s prezirljivim nasmehom, vi ste povedali resnico, ko ste rekli, da prihajate v moje stanovanje kot sovražnik. Slepo sovražstvo vam razjedla srce in vas je zapeljalo

XAVIER DE MONTEPIN

23

Maščevanje in ljubezen

tako daleč, da ste me začeli žaliti, kar je nepošteno dejanje za plemiča!

— Dovolj mi je vaših nasvetov! ga je prekinil René. — Vaše besede zahtevajo kri, kajti samo ta lahko opere vaše besede!

— Torej ste le prišli do tega spoznanja? je vzkliknil René. Se boste zdaj bojevali?

— Da. Sprejemem vašo ponudbo. Za to imam zdaj vzrok. V dvoboj pa bom privolil v določenih pogojih. Upam, da jih boste sprejeli.

— Najin dvoboj bo jutri popoldne.

— To sem hotel sam predlagati.

— Najino orožje bo meč.

— Tudi sam sem mislil izbrati meč.

Borba se bo končala šele s smrtjo enega ali drugega!

— Vi dobro veste, da je to moja največja želja!

— Ime gospodične de Simeuse se ne sme izgovoriti: vzrok najinega dvoboja naj ostane za ljudi skrivnost!

— Tudi na to imate moje besede!

— Končno imam še poseben pogoj, namreč da naj bo najina borba brez prič!

— Brez prič? je ponovil markiz in nezaupljivo pogledal barona. Zakaj?

— Ker bi pričje izkoristile svojo pravico in hotele vedeti vzrok najinega dvoboja.

René je nekaj trenutkov premišljeval, potem pa odgovoril: — Sprejemam tudi ta pogoj!

— Drugačje tudi nisem pričakoval od vas, gospod markiz. Zdaj morava izbrati le še kraj in uro dvoboja. To pa izberite vi!

— Prav. V Parizu poznam čisto samoten prostor, obkrožen z zidom. To je prostir v ulici Tambe — Issolre. Odpeljal vas bom tja!

— Strinjam se, gospod baron!

Nato je odšel. Kmalu po njegovem odhodu je vstopil v sobo Malo.

— Hitro sledi svojo ljubezjo in pojd v ulico l'Arbre Sec h gostilničarju. Povej mu v imenu mojstra Davida, naj necej po deseti uri izžene vse goste, gostilno pa naj drži odprto celo noč.

— Prav. Kaj naj potem storim?

— Nocoj ob desetih me počakaj v beraški obliki pri cerkvi.

— Poznam ta kraj. — Tam boš počakal na Coquelicota. — Razumem, gospod baron! — Dejal mu boš, da lahko dobi denar, in ga odpelji h... hlinčarju. — Malo je odšel. — Škoda, da ni živ Baudrill, je zamomljal Querjeau. Bil je prdrzen lopov.

DVA OBISKA

Ko je markiz de Rieux zapustil baronovo stanovanje, je odšel v majhno krčmo, kjer je prenočil prejšnjo noč. Tu je naročil papir in peresnik. Na zg